

Marks kommun

ÖRBY VATTENTÄKT SKYDDSFÖRESKRIFTER

Fastställda av Kommunfullmäktige i Marks Kommun 2006-02-28 §20

SKYDDSFÖRESKRIFTER ÖRBY VATTENTÄKT, MARKS KOMMUN

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Här beskrivs skyddsföreskrifternas mål och syfte och miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Sedan följer en förklaring till olika begrepp som används i skyddsföreskrifterna.

Skyddsföreskrifter för Örby vattentäkt

Här anges restriktioner som är specifika för Örby vattentäkt. De har utformats med vattentäktens skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av miljöbalkens 7 kap innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna aktsamhetsregler. Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§, 30§ i miljöbalken.

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Mål

Vattenskydd enligt miljöbalken syftar ytterst till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl. Mark- och vattenområden ska användas för lämpligaste ändamål där användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning ska ges företräde. Vid en avvägning mellan konkurrerande intressen ska det ändamål som på lämpligaste sätt främjar god hushållning prioriteras. För att kunna skydda vattenresursen bör kommunen ha som mål att reglera markanvändningen inom vattenskyddsområdet. Detaljplaner bör upprättas eller ändras så att exempelvis nybyggnationer förbjuds i den primära skyddszonen.

Syfte

Syftet med dessa föreskrifter och deras tillämpning är att säkerställa att påverkan eller risk för påverkan på Örby vattentäkter inte uppstår så att vattnet efter normalt reningsförfarande kan användas för dricksvattenförsörjning. Syftet är att bibehålla en god vattenkvalitet men att även förbättra vattenkvaliteten.

Allmänt

Zonindelning av vattenskyddsområdet

Örby vattenskyddsområde är indelat i fyra skyddszoner – vattentäktszon, primär skyddszon, sekundär skyddszon och tertiär skyddszon enligt nedan beskrivna kriterier. Skyddsföreskrifterna hänvisar till dessa skyddszoner.

Vattentäktszon

Syftet med vattentäktszonen är att säkra ett effektivt närskydd för en vattentäkt. Principen ska vara att området ska vara otillgängligt för andra än verksamhetsutövaren.

Områden med bedömd inducerad infiltration (viss del av Ljungaån) ingår enligt Naturvårdsverkets anvisningar i vattentäktszonen. Dessa områden är inte inhägnade, men det får ej förekomma sådan verksamhet som kan riskera att infiltrationskapaciteten minskar eller att vattenkvaliteten försämras.

Primär skyddszon

Syftet med primär skyddszon är att skapa ett rådrum i händelse av akut förorening. Vid identifiering av primär skyddszon beaktas känsliga inströmningsområden. Zonen avgränsas så att uppehållstiden för grundvatten är minst 100 dygn.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen syftar till att bibehålla en god grundvattenkvalitet. Zonen ska omfatta ett område som motsvarar ett års uppehållstid i grundvattenzonen.

Tertiär skyddszon

Den tertiära skyddszonen omfattar markområden som kan påverka vattentäkten i ett långt tidsperspektiv.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap 3 § finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Förklaring av begrepp

Hantering

Med hantering avses, i enlighet med miljöbalken, en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Exempel på bekämpningsmedel som på kort eller lång sikt inte motverkar syftet med vattenskyddet är bl a ättiksprit, såpvatten etc. Så kallade kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas i dessa föreskrifter som bekämpningsmedel.

Med biologiskt bekämpningsmedel avses en bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom (14 kap miljöbalken).

Med "jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor" avses den förvaring av plantor (doppade i bekämpningsmedel) som sker i jord eller vatten i väntan på att de planteras. Denna kemiska behandling, som handlar om bekämpning av snytbaggar och andra skadeinsekter, kan betraktas som

punktbehandling enligt 17§ SNV's föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel (NFS1997:2).

Tillsynsmyndighet

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av Kommunfullmäktige i Marks kommun. Därmed är den kommunala nämnden för miljöfrågor i Marks kommun tillsynsmyndighet.

Brandfarliga vätskor

Med brandfarliga vätskor avses de vätskor vilkas flampunkt är lika med eller lägre än 100 C°. Vattentäkter måste skyddas från föroreningar som kan fördärva dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t ex med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

I Naturvårdsverkets "föreskrifter och allmänna råd", 2003:24, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Miljöfarlig verksamhet

Med miljöfarlig verksamhet avses definitionen enligt miljöbalken 9 kap, vilken exemplifieras enligt nedan;

1. utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten.
2. användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i punkten 1 ovan eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

Bioaska

Med bioaska avses här obrännbar återstod efter förbränning av biobränslen.

Med biobränsle avses här energiresurs som erhålls från någon typ av biomassa, dvs. från levande substans. Exempel på biobränsle är skogsflis, bark, torv, pellets, spån, briketter, kutterspån och snickeriavfall.

Normalt hushållsbehov

Med normalt hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av ett enskilt bostadshus skall också anses vara hushållshantering.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt vad gäller täkt för sand, grus sten och berg avses täkt inom den egna fastigheten för försörjning av samma fastighet, ej för kommersiell verksamhet.

Materialtäkt

Med materialtäkt menas brytning samt hämtning av grusmaterial, jord bergmaterial och liknande.

Försörjning av normal jordbruksfastighet

I försörjning av jordbruksfastighet menas försörjning för drift av spannmålstorkar, elverk, traktorer, uppvärmning, motordrivna handredskap, etc. Med jordbruksfastighet menas även skogsbruksfastighet.

Djurhållning

Med djurhållning avses här hållande av lantbrukets djur, samt häst.

Befintlig djurhållning

Med befintlig djurhållning avses det maximala antalet djur, av respektive djurslag, som kan hållas i befintliga djurstallar.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses här gödsel som bildats av naturavfall t.ex. kreatursspillning, kompost, tång etc.

Handelsgödsel

Med handelsgödsel avses här gödsel som framställts i en kemikalisk industri.

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").
2. vatten som använts för kylning.
3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning.
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Befintlig verksamhet

Med befintlig verksamhet menas den verksamhet som bedrivs vid det datum då kommunfullmäktige beslutar om vattenskyddsområde samt skyddsföreskrifter.

Skyddsföreskrifter för Örby vattentäkt, Marks kommun

Föreslagna skyddsföreskrifter skall gälla inom vattenskyddsområdet för Örby vattentäkter. Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon samt primär-, sekundär- respektive tertiär skyddszon.

För vattenskyddsområdet gäller också generella bestämmelser. Det är lagstiftning och förordningar som generellt gäller inom skyddsområden. Dessa restriktioner aktiveras av annan lagstiftning då ett vattenskyddsområde inrättas och kan därmed inte anses vara orsakade av skyddsföreskrifterna för ett specifikt vattenskyddsområde.

§1 Vattentäktszon

Annan verksamhet än vattentäktsverksamhet får inte förekomma inom inhägnat borrhålsområde. Inom vattentäktszonen längs Ljungaån med ett område 10 m från strandkant får ej förekomma sådan verksamhet som riskerar att infiltrationskapaciteten minskar eller att vattenkvaliteten försämras. Vattentäktszonen omfattar även bassängen för återinfiltration.

Befintliga vägar och avloppsledningar omfattas inte av detta förbud.

§2 Petroleumprodukter och/eller andra för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen

Primär skyddszon:

Nyttillkommen hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, är förbjuden för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Befintlig hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet erfordrar tillstånd av kommunala

nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller därmed liknande produkter är förbjuden.

Saltning av grusplaner får inte ske utan tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon:

Hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen, såsom petroleumprodukter, impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälsoskadliga eller miljöfarliga kemiska produkter, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor för andra ändamål än normalt hushållsbehov.

§3 Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, erfordrar tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Privatpersoners hantering av bekämpningsmedel kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Yrkesmässig hantering av biologiska bekämpningsmedel, som på kort eller lång sikt kan motverka syftet med vattenskyddet, erfordrar tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tertiär skyddszon

Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor närmare ytvattendrag än 50 m är förbjuden. Med ytvattendrag avses här vattendrag som någon gång under året är vattenförande. Emballage som förorenats med

insecticider skall utan dröjsmål omhändertas och transporteras till godkänd avfallsanläggning.

§4 Växtnäringsämnen

Primär skyddszon

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande, erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov överstigande 1kg/100kvm per tillfälle kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Spridning får ske endast under april - augusti och då högst 1gång/månad. Kombinationsgödsel innehållande bekämpningsmedel är förbjuden.

Hantering av slam från reningsverk erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Gäller ej hantering och spridning av bioaska från bostadsuppvärmning i bostadshusets egna trädgård.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen såsom handelsgödsel, naturgödsel eller liknande erfordrar tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av växtnäringsämnen (NPK-gödsel) för normalt hushållsbehov överstigande 1kg/100kvm per tillfälle kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Spridning får ske endast under april - augusti och då högst 1gång/månad. Kombinationsgödsel innehållande bekämpningsmedel skall användas med stor försiktighet.

Hantering av slam från reningsverk erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Spridning av bioaska erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor. Gäller ej hantering och spridning av bioaska från bostadsuppvärmning i bostadshusets egna trädgård.

§5 Djurhållning

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nyetablering av djurhållning, fiskodling samt annan vattenbruksverksamhet är förbjuden.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon

Nysetablering av djurhållning, fiskodling samt annan vattenbruksverksamhet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Utökning av befintlig djurhållning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§6 Kommersiell odling

Primär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nysetablering av kommersiell odlingsverksamhet är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Ändring av befintlig verksamhetsinriktning kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Nysetablering av kommersiell odlingsverksamhet kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§7 Upplag av skogsprodukter

Primär skyddszon:

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus är förbjudet.

Tillfälliga upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus under längre tid än en avverkningssäsong (1 år) kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon:

Permanent upplag av skogsprodukter såsom ved, bark, timmer, sågat virke, sågspån för annat ändamål än uppvärmning av eget bostadshus är förbjudet.

§8 Infiltration och avledning av avloppsvatten, hantering av avfall samt upplag

Primär skyddszon:

Nytablering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde är förbjuden.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna.

De allmänna avloppsledningarna skall kontrolleras och underhållas så läckage minimeras.

Sekundär skyddszon:

Nytablering av anläggning för infiltration eller utsläpp av hushållsvatten eller annat avloppsvatten i marken, diken eller vattenområde erfordrar tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillfälliga eller permanenta upplag av avfall, massor med okänd miljöstatus eller av massor som är förorenande, är förbjudna.

De allmänna avloppsledningarna skall kontrolleras och underhållas så läckage minimeras.

§9 Vaghållning

Primär skyddszon:

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

Belägningsarbete och andra större underhålls- eller förbättringsarbeten på väg, garageuppfart eller liknande får inte ske utan anmälan till kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär skyddszon är förbjudet.

Sekundär skyddszon:

Upplag av asfaltmassa, oljegrus och vägsalt är förbjudna.

Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför primär eller sekundär skyddszon är förbjudet.

§10 Tåktverksamhet, schaktningsarbeten samt borrhningsarbeten

Primär skyddszon:

Borrning i jord och berg är förbjuden.

Anläggande av materialtåkt är förbjudet. För husbehovståkt erfordras tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Schaktning, muddring, pålning, spontning och underjordsarbete kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Sekundär skyddszon:

Borrning i jord och berg kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Anläggande av materialtåkt är förbjudet. Husbehovståkt erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Schaktning, muddring, pålning, spontning, underjordarbete som kan påverka grund- eller ytvattentillgång/kvalitet erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§11 Energianläggningar och vattenutvinning

Primär skyddszon:

Nytablering av anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten är förbjuden.

Borrning i jord och berg är förbjuden.

Sekundär skyddszon:

Nytablering av anläggning för lagring av och utvinning av värmeenergi från berg, mark och vatten erfordrar tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

Borrning i jord och berg kräver tillstånd av kommunala nämnden för miljöfrågor.

§12 Övrig verksamhet

Primär skyddszon:

Etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i andra paragrafer i dessa skyddsföreskrifter, är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Etablering av verksamhet som enligt miljöbalken är anmälningspliktig och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten, och som inte regleras i andra paragrafer i dessa skyddsföreskrifter, erfordrar tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§13 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna skall gälla från det datum kommunfullmäktige beslutar om att fastställa skyddsföreskrifter och vattenskyddsområde. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas. Förbud eller tillståndsplikt för befintliga verksamheter börjar dock gälla två år efter att kommunfullmäktige beslutat fastställa skyddsföreskrifterna

b. Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt kap 7 i miljöbalken, får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller skall tillståndsprövas enligt miljöbalken kap 9 (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), kap 11 (vattenverksamhet) eller kap 12 (täckter, jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken.

c. Vid olycka

Enligt 26 kap 22 § miljöbalken åligger det ägare eller nyttjanderättshavare av fastighet inom skyddsområdet att tillse att inträffade händelser som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening anmäls. Inträffade olyckor skall omedelbart rapporteras genom alarmering på telefon nr 112 till räddningstjänsten.

d. Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

e. Skyltning

Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Kommunen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av kommunen samt monteras av fastighetsägaren i omedelbar närhet av påfyllningsstället.

f. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från föreskrifterna ovan. I samband med sådan prövning kan kommunen föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § miljöbalken).

g. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter medför straffansvar enligt 29 kap 8§ miljöbalken (1998:808) om inte ansvarsbestämmelser finns utfärdade i annat sammanhang.

h. Ersättning

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Om en sakägare anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan krav om ersättning framföras till Marks kommun. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken.

i. Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.